

KIMMOKAAVA

KIMMO MUSTONEN DI YKS 124
KITKANTIE 34 F 40, 93600 KUUSAMO
0400 703 521
kimmo.mustonen@kimmokaava.fi
www.kimmokaava.fi

SUOMUSSALMEN KUNTA

Kuusamo, 21.5.2025

SAUKKOJÄRVEN RANTA-ASEMAKAAVAN laajennuksen luonnos on ollut nähtävillä 8.4.-12.5.2025. Saadun palautteen vastineena totean seuraavaa:

Kainuun ELY -keskus 29.4.2025 toteaa, ettei laajennuksessa Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan ole sellaisia valtakunnallisia tai maakunnallisia asioita, joissa valvontakynnys ylittyisi. Kainuun ELY-keskus antaa lausunnon edistävästä näkökulmasta.	
Kaavakartalla on esitetty maisemallisesti arvokas peltoalue (mp). Kaavamääräyksen mukaan aluetta ja sillä olevia rakennuksia on hoidettava niin, ettei maiseman luonne olennaisesti muutu. Kaavakartasta tai kaavaselistuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, mitä/ minkälaisia rakennuksia alueella on tai kuvattu maiseman turvattavia olennaispiirteitä, jotka muodostavat maiseman luonteen. Kaava-alueen pohjoisosa on osoitettu kaavamerkinnällä MY, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja. Kaavakartasta tai -selostuksesta ei käy ilmi, mitä erityisillä ympäristöarvoilla tarkoitetaan. Selostusta on syytä täydentää edellä mainituilla asioilla.	Kaavaselistusta täydennetään lausunnossa esitettyjen tietojen osalta. Tärkeintä joka tapauksessa on, ettei alueiden maankäyttöä ole tarkoitus muuttaa vaan se säilyy nykyisen kaltaisena.
MY-alueesta on hyvä käydä ilmi, että Kaarronlampi on lintu- ja hyönteislajistoinen hyvin edustava luonnontilainen luhtainen kosteikkoranta, joka on osa ympäröivää Kaarronlammen kosteikkokokonaisuutta. Alueen linnustoon kuuluu useita uhanalaisia vesilintuja ja kahlaajia. Kasvillisuudeltaan melko rehevän alueen metsä- ja suotyypit vaihtuvat ilman selviä rajoja erilaisiksi ranta- ja järvialueiden luontotyypeiksi. Alueen monimuotoisuutta lisää rannansuuntainen harjanne.	
Maisemallisesti arvokkaasta peltoalueesta tulisi käydä ilmi, että Saukon monimuotoisella perinnebiotoopilla on muun muassa tuoreiden ja kosteiden niittyjen piirteitä. Niittyjä ympäröivät pensaikot ja lehtomainen lehtipuusto. Alueella esiintyy monipuolinen ja runsaslukuinen linnusto sekä perhos- ja muu hyönteislajisto. Maisema-arvoiltaan alue on paikallisesti hyvin merkittävä. Niityn rakennukset tukevat perinnebiotooppiarvoja	Kaavaselistusta täydennetään lausunnossa esitettyjen suositusten osalta.

maisemallisesti ja tarjoamalla muun muassa linnuille pesäpaikkoja. Maisema- ja luontoarvojen säilyminen vaatii alueen säännöllistä ylläpitoa perinnebiotooppien hoitosuosittelun mukaisesti. Edellä mainitut luonnonsuojelua koskevat asiat ehdotetaan täydennettäväksi kaavaselostukseen.	
Kaavassa määrätään, että kosteusaluetuksesta vaurioituvat rakennusosat on oltava vähintään +0,7 m säännöstelyn ylärajaa korkeammalla. Kainuun ELY-keskus toteaa, että Suomussalmen uusi rakennusjärjestys on tullut voimaan 01.04.2025. Lisäksi rakennusjärjestys määrätään tulemaan voimaan muutoksenhausta huolimatta (niiltä osin kuin muutoksenhaku ei koske). Rakennusjärjestyksen mukaan ”Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista Kosteudesta vaurioituvien rakenteiden tulee olla vähintään 1 metri mitoitusvedenkorkeutta korkeammalla. Mitoitusvedenkorkeutena käytetään säännöstelyissä vesistöissä säännöstelyn ylärajaa ja säännöstelemättömissä vesistöissä tulvavedenkorkeutta HW1/100. Ellei edellä tarkoitettuja mitoitusvedenkorkeuksia ole tiedossa, tulee em. rakenteiden alimman tason olla vähintään 1,5 metriä keskiveden korkeuden yläpuolella.” Rakentamislain (751/2023) 17.4 §:n mukaan rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin. Koska rakennusjärjestyksen ja kaavaluonnoksen välillä on ristiriitaa, Kainuun ELY-keskus ehdottaa muutettavaksi kaavaan rakennusjärjestyksen mukaisen rakentamiskorkeuden.	Kaavamääräykset tarkennetaan lausunto huomioiden.
Kaava-alueeseen kuuluu palsta Kaarronlammen rannalla. Kainuun ELY-keskus huomauttaa, että kaava-alueeseen kuuluvan palstan rantavyöhyke on merkittävältä osaltaan vain n. 30 m syvä ja eteläosastaan ilmakuvien mukaan alavaa ja mahdollisesti rakentamiselle soveltumatonta aluetta. Pohjakartan ja ilmakuvien perusteella palstan pohjoisin osa mahdollisesti soveltuu rakentamiseen. Näin ollen sitä osaa, mikä ei sovellu rakentamiseen, ei ole syytä laskea muunnettavan rantaviivan pituuteen	
Saukkojärven ranta-asemakaavan laajennus on tullut vireille Suomussalmen kunnanhallituksen päätöksellä 11.3.2025 § 78. Vuoden 2025 alusta on tullut voimaan rakentamislaki sekä maankäyttö- ja rakentamislain nimike on muutettu alueidenkäyttölainsiksi. Viittaukset maankäyttö- ja rakennuslakiin tulee päivittää ajantasaisiksi. Myös viittaukset rakennusjärjestykseen on hyvä päivittää, sillä uusi rakennusjärjestys on määrätty voimaan 1.4.2025 alkaen.	
<u>Kainuun liitto</u> on 12.5.2025 todennut, että kaavaselostuksessa on huomioitu pääosin riittävästi Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat. Lausunnoilla olevan ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa todetaan, että asemakaavan pohjoisen osa-alueella tai lähellä on geologiaan ja maakunnalliseen maisemaan liittyviä merkintöjä. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että ranta-asemakaavan pohjoisella osa-alueella sijaitsee Kainuun maakuntakaavassa osoitettu tuuli- ja rantakerrostuma maakuntakaavamerkintä (ge-2), jonka suunnittelumääräyksen mukaan alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon tuuli- tai rantakerrostuman	Esitetty tarkennus huomioidaan kaavaselostuksessa.

geologiset, biologiset tai maisemalliset arvot. Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asetemakaavaluonnoksesta.	
<u>Kainuun hyvinvointialue</u> 12.5.2025 toteaa, ettei pelastuslaitoksella ole huomautettavaa.	
<u>Kainuun museo 9.5.2025 rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta</u> lausuu, ettei suunnittelualueella sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Kaavaselostusluonnoksessa mainitaan, että Saukon tilan lähistöllä olevat peltoaukeat ovat paikallisesti merkittävää perinnemaisemaa, jonka säilyttämisestä on kirjattu kaavamääräykset (maisemallisesti arvokas peltoalue). Kainuun Museo pitää kyseistä kaavamääräystä riittävänä maiseman säilymisen kannalta. Myös Saukon tilan pihapiiri kokonaisuudessaan mainitaan Suomussalmen kulttuuriympäristöohjelmassa paikallisesti arvokkaana ja perinteisessä asussa säilyneenä kokonaisuutena, jonka vanhimmat aittarakennukset voivat olla peräisin jopa 1700-luvulta. Saukon pihapiirin päärakennukset rajautuvat suunnittelualueen ulkopuolelle, mutta yksittäisiä rakennuksia näyttää kuitenkin sijaitsevan kaavarajauksen sisäpuolella. Olisi syytä selvittää, onko kaava-alueen sisäpuolelle jäävien rakennusten joukossa näitä kulttuuriympäristöohjelmassa mainittuja 1700-luvun aittoja ja jos on, olisiko ne syytä huomioida kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä tarkemmin.	Nykyisiä peltoalueen rakennuksia on kuvattu selostuksen valokuvilla. Tietoja rakennuksista ja niiden historiasta pyritään hankkimaan, mutta varsinaisia inventointeja ei katsota tarpeelliseksi, koska alue ja rakennukset on tarkoitus säilyttää nykytilassa.
<u>Arkeologian osalta</u> todetaan, että muinaisjäännökset ovat menneisyydessä eläneiden ihmisten toiminnasta jääneitä jälkiä. Ne ovat pääasiassa kiinteitä muinaisjäännöksiä ja ne voivat olla myös irrallisia muinaisesineitä. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset ovat Suomen muinaismuistolain (295/1963) mukaan rauhoitettuja. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Museo sai Saukkojärven ranta-asetemakaava-alueelle tehdyn arkeologisen inventointiraportin vuodelta 2024 (Keski-Pohjanmaan Arkeologia palvelu Ky). Inventointi on tehty syyskuussa 2023. Kainuun Museo on tarkastanut raportin ja lisännyt maastossa tehdyt havainnot muinaisjäännösrekisteriin. Kainuun Museo toteaa, että inventointi on ollut tarpeeksi kattava. Suunniteltavalla Saukkojärven ranta-asetemakaavan laajennusalueilla sijaitsee inventointiraportin perusteella muinaismuistolain rauhoittamat historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset Saukkolahti 5, mjrak. 1000043410, Saukko 1, 1000043406 ja Siimes, 1000055901. Kaikissa kohteissa on tervahauta ja kohteelle Siimes on lisätty tervahaudan lisäksi alakohteiksi kolme kuoppaa, jotka ovat noin 1–2 metriä halkaisijoiltaan ja noin 0,3–0,4 metriä syviä. Suunnitelmaan ja kaavakarttaan on merkittävä kaava-alueella sijaitsevat muinaisjäännökset. Niiden nimi ja muinaisjäännöksen rekisterinumero pitää näkyä. Niille on annettava omat sm-merkinnät. Tämän lisäksi pitää olla mainittuna, että määräykset perustuvat muinaismuistolakiin 295/1963. Suunnitelmassa on kappale 3.1.5 Muinaismuistot, jonka terminologiaa Kainuun Museo haluaa korjata. Sana	Esitetyt tarkennukset huomioidaan kaavakartalla ja -selostuksessa

muinaismuistot on korvattava sanalla muinaisjäännökset. Maininta kappaleesta 3.1.5 on lisättävä myös sisällysluetteloon. Kappaleessa on luetteloitu taulukossa kaava-alueella ja sen lähistöllä sijaitsevat muinaisjäännökset. Kappaleessa on luetteloidut inventoinnissa havaitut kohteet, ja ne löytyvät inventointiraportissa ehdotetulla tavalla myös muinaisjäännösrekisteristä (kyppi.fi, luettu 5.5.2025). Miten kaavan toteutuminen vaikuttaa muinaisjäännöksiin, sitä ei ole pohdittu millään tavalla. Saukkojärven asemakaavan maankäytön suunnittelussa tulee ottaa lomarakennuksien sijoittamisisissa ja sähköverkon saneeraustöissä sekä muissa rakennushankkeissa muinaisjäännökset tarkasti huomioon. Niille on annettava riittävä maaston tai historiallisen yhteyden mukaan määräytyvä suoja-alue. Jos näyttää siltä, että muinaisjäännökseen on jossain rakennusvaiheessa kajottava, silloin on otettava yhteyttä Kainuun Museoon lisäohjeistuksen saamiseksi.

Kainuun Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Kimmo Mustonen